

pomagal. Vrh tega se bliža našemu gospodarstvu preimenitna doba. Kmalu dotečejo colninske in tržne pogodbe z Ogersko in z vnanjimi državami in ne da se tajiti, da je naše gospodarstvo mnogo odvisno od tega, kako se bodo ministri tukaj obnašali.

Ne samo trgovcem in obrtnikom, ampak tudi rokodelcem in kmetovalcem je silno potrebno izvedeti, kaj da tukaj vlada storiti namerjava. Zato prašamo: ali je visoka vlada voljna, državnemu zboru naznaniti, kaj in kako hoče v tej preimenitni reči postopati?

Tako se glasi prevažno prašanje. Kar bo vlada odgovorila, to bomo drugókrat poročali. Omenimo še le, da 4 mladoslovenski in liberalni poslanci: dr. Vošnjak, dr. Razlag, Pfeifer in Nabergoj interpelacije niso podpisali. Čudno, menda se vendar že kaj izvedeli, kako hudo da se našemu ljudstvu godi, kako je z davki preobloženo zaradi predrage liberalne dobe, kako ga oderuhi odirajo, kako število eksekutivnih dražeb narašča! Samo v edinem konjiškem okraju je meseca novembra t. l. razglašenih 21 eksekutivnih licitacij!

Cerkvene zadeve.

Milostljivi naš knez in škof bodo v nedeljo 21. novembra cerkvo v Zdolih posvečevali.

Sv. Magdalene župnik v Mariboru postane od 1. decembra t. l. dekan župnij na desnem pobrežju Drave. Cirkovička dekanija pride pod Hoče.

Petdeset let škof bodo sv. Oče Pij IX. 21. mája 1877, ker so bili l. 1827 od papeža Leona XII. imenovani za nadškofa Spoletskega. L. 1869. so Pij IX. obhajali 50letnico svojega mešništva. l. 1871. svojo 25letnico papeževanja. Bog še nam daj učakati 50letnico Jihovega škofovanja!

Preskrbljivi šolski svetovaleci. V Ljubnem imajo pridni Ligurijani samostan. Ker je letos ondi veliko šolarjev, so tamošnji kateheti prosili pri redovnikih pomoči in otroke peljali v ligurijansko cerkev k sv. spovedi. Ob enem so eden ligurijan kratak nagovor do šolarjev imeli. Sedaj je bil ogenj v strehi in vsa nova šola v nevarnosti. Krajni in okrajni šolski svetovaleci so prilomastili in vse prepovedati hteli, češ da se šolska mladež ne sme pustiti v „tujo“ cerkev poslušat pridgarja „tujca“. No, ko bi naši paganski predstariši tako mislili, kakor ovi liberalni svetovaleci, bi še sedaj vsi bili trdi pagani. Kajti sv. Roprt, sv. Ciril, sv. Metod itd. tudi niso bili Štajerci, ampak „tujci“.

Postava za civilni zakon se izdeluje sedaj Magjarom. Vsled te postave se bodo smeli Judi in Kristijani križem ženiti in možiti, razpisani zakonski, tudi katoliški, zopet novo zakonsko zavezo storiti itd. Porodniške, poročniške in mrtvaške knjige, koje sedaj fajmoštri pišejo zastonj, pridejo posebnim uradnikom pri sodnijah v roke, ki bodo

drago plačani, n. pr. 600—1000 fl. na leto. Tako bo zopet par liberalnih „lačenbergarjev“ dobro nameščenih, ljudstvo pa bo imelo čist — več davkov plačevati — na Ogerskem.

Novosti iz kulturne borbe na Pruskem. Bratislavski škof, A. Förster, bili so od Prusov za več, kakor 80.000 tolarjev rubljeni, potem na zapor obsojeni; toda kajhi so se odtegnili s pobegom na avstrijski del svoje velike škofije in prebivajo sedaj na svoji graščini Johannisberg v Šleziji. Med tem pa so jih Prusi po sodnijski preiskavi škofijstva odstavili, vse škofijske urade zapri, premoženje na Pruskem ležeče pograbili ter bratislavskim kanonikom ukazali novega škofa izvoliti, česar se vé ti storiti ne smejo in ne morejo, dokler g. Förster živijo. Vsled tega bodo tudi kanoniki rubljeni, odstavljeni, zaprti ali prognani. Toda liberalceve še nikder ni sram takega nasilstva in ga še hvalijo. V Kolinu so kononiki že pregnani iz svojih poslopij in večjidel stari gospodje morajo se pri mestjanih potikati — brez dohodkov ter se živé od samih milodarov. Tudi duhovšauca je zaprta. — V Kempenu je tamošnji učitelj nekoliko fantov kaznil, ker so se v nedeljo bili sami udeležili svetoletne procesije. V Viersen-u so gospodske na dušno prepovedale navadne procesije na pokopališče. Se vé turnarji, feuerwehristi, pevci ali pivci pa smejo razsajati v petek in svetek! — Na vseh svetnikov den so morali katoliški regimenti v Mainz-u eksercirati. Toda drugače se ravna z Judi. Ti imajo vsak judovski praznik odpust od vojaških vaj. Ni dolgo, kar je višji vojni poveljnik nekega oficirja ostro kaznoval, ker je na ovo pravico Judov pozabil in nekaterim judovskim vojakom na den velike sprave odpust odrekel. Judi tedaj na Pruskem že več veljajo, kakor pa 8 milijonov Katoličanov!

Gospodarske stvari.

Zelenjerejstvo in jegova korist.

Človek se kakega posla najbolj živahno popreme tedaj, kedar je o njegovej koristi živo prepričan. No, in to je pri zelenjerejstvu, koje bi tudi lahko nazivljali sočivjerejstvo ali vrtnarstvo, zelo lahko storjeno.

Kdor ima pri svoji hiši, če tudi majhen vrt za razuo zelenjavo, ta si bo lahko za svojo mizo priskrbel ob vsakem letnem času mladega, okusnega zeleničja. Brez vrta bi ga moral pogreševati ali od drugod včasih za drag denar dobivljati in mnogokrat tudi že zelo in slabo robo za dobro sprejemati. Takisto velja zastran različnega sadovja. Nihče ne bo tajil, da je mlado sočivje ali zelenjava in sadovje najbolj okusno pa tudi najbolj zdravo.

Nekatere sočivne rastline so sicer res bolj za sladčine in lizarije, kakor pa za tečno hrano in tedaj bolj za lehkoživno gospodo, kakor pa za trdno

delajoče kmetijske ljudi sodijo, na primer: špargel, rožni obrovci, karfiol, brokoli, špinača, redkvice, cukrnat grah itd. Vendar če ne sodijo za vsakega zdravega človeka, pa sodijo gotovo za bolnika, za bolehalca, za okrevnika; in naposled nam nikakor neče v glavo, zakaj si tudi priprosta duša nebi včasih kaj boljšega in sladkega privoščila, posebno če se zamore brez velikega truda in skrbi v slehernem, če tudi majhnem vrtu pridelati?

Ali to še ni vse. Med sočivjem je mnogo sort, ki služijo kot vsakdanja hrana bogatinom in siromakom, na primer: kapus ali zelje, koleraba, kavlja ali kavra, bob, korenje itd. Škoda le je, da naši ljudje tukaj nove in boljše sorte premalo poznajo.

Pri odbiri zelenjavnih sort se mora gledati na to, kakošen je kraj, kder vrt leži in kakošna je zemlja v njem. Vsaka sorta ne stori povsod enako dobro. Tukaj je dobro razne sorte v malem poskušati. Naposled se že zanesljivo izve, katera sorta najboljše sodi. Kdor hoče iz zelenjerejstva dobivljati mnogo koristi, ta mora 1. dobro vedeti razne sorte sočivja saditi in izrežati, 2. paziti, kako na jegovo rast upljiva vrtna lega, zemljišče, vreme gnoj itd., 3. s sadenjem in sejanjem na enem in tistem prostoru menjati: drugače bo zemljo preveč oslabil, čedalje bolj reven sadež dobival ali pa preveč gnoja zapravil.

Noveje dni so v tej stvari ljudje zapazili mnogo lepих skušenj in zasledili dokaj izvrstnih pravil. V sled tega so nekateri kraji, zlasti blizu mest, trgov, fabrik itd. po umnem zelenjerejstvu obogateli in dognali, da jim je zemlja dala naj večji dobiček, katerega sploh dajati zamore. Na Slovenskem je tukaj še mnogo pomanjkljivosti, nemarnosti in nevednosti. Dal Bog, da bi se brž na bolje obrnilo!

Kako in zakaj se mora vino dolivati ali polniti?

M. Kdor vino v raznih sodih hranuje, ta ve, da vina v sodih vedno manj prihaja, da, rekel bi, v sodih minuje. Koliko vina tako mine, to je odvisno: 1. Od kakšnosti lesa, iz kterega so pučeli narejeni; ali je več ali manj luknjičast. 2. Od velikosti pučelov. Pri manjših sodih je površje v razmeri k vinu večje, kakor pa je v večjih sodih, toraj tudi v malih sodih več vina izhlapi, kakor v velikih. 3. Od kakšnosti vina, ali je močno in težko ali lahko in slabo. 4. Od vlažnosti zraka v kleti. V suhih kletih več vina izhlapi, kakor v vlažnih. Mnogi vinski trgovci toraj rajši vlažne, kakor suhe kleti imajo. Vendar je pa vlažna klet zopet v drugih ozirih škodljiva, ker se v njej plesnjivec zarezja in se težko vstavi, tako, da vino po njem škodo trpi.

V tej meri tedaj, v kateri vino iz soda izmanjkuje, stopa, če je sod tudi trdno zapilkan, zrak v njega skozi lesne luknjice. Ta zrak spreminja vino v jesih ali pa ga plesnivega dela. Da se

toraj zrak, kolikor mogoče, malo časa v soda pušti in v dotiko z vinom pride, to zabranjuje ono delo, ktero pod dolivanjem ali dopolnjevanjem poznamo.

Doliva se navadno tako, da se po razmeri izhlapljenega vina vsake 8—14 dni ali vsaj vsake 3—4 tedne pilka odpre in prazni prostor, kateri je po izhlapljenju nastal z vinom izpolni in sod zopet dobro zapre ali zapilka.

Ako hočemo, da vinu, kolikor je mogoče izvirmih lastnosti ostane, tako moramo za dolivanje vzeti vino tiste sorte, t. j. tistega trsa, tistega leta, tiste lege. Tako vino se najbolje v ta namen v dobro zamašenih steklenicah hranuje. Ako pa že ni mogoče vzeti vina istih lastnosti, tako se pa vzame vsaj vino iste dobrane.

Marsikteri vinorejci morajo s slabejšim vinom dolivati ali s tem se vino v soda slabi. Marsikteri vinogradnik misli ali vsaj drugim pripoveduje, da ima 60—40 letno vino v kleti. Prav za prav pa ima le zmes vina od vseh, Bog si ga vedi, katerih let v soda.

Z dolivanjem se tudi najpoprej slabo vino po času izboljšati da, ako se za doliv boljše vino jemlje. Če je vino že prav dolgo v soda ležalo in briti ko postalo, se naj izboljša, da se mu z močnim, mladim vinom dolije. Mlado vino v starem novo vrenje vzroči in britki okus se v kratkem zgubi.

Ker ima dolivanje ali izpolnjevanje poglavitno ta namen, da se zrak, kateri je vsled izhlapljenja v sod stopil, iz njega prežene, tako se je že davno porodila misel namesto vina v dopolnjevanje praznih prostorov v sodih se kake druge, bode si trde ali tekoče tvarine poslužiti, če ima le take lastnosti, da se nje vinska kislina ne more poprijeti in tako vinu slab okus in duh ali sploh škodljive lastnosti podeliti, s kratko besedo, če ta stvar v nobenem oziru dobrane vina ne spremeni.

V ta namen se mnogostransko že od starih časov rabi kremen ali kižljek. Taki kamni se morajo pa predno se za povedan namen porabijo dobro v ognju razbeliti in potem skrbno omiti.

Razbeljenje ima ta namen, da se vse organske stvari, bodisi rastlinske ali živalske, ktere bi mogle vinu škodljive postati, popolnoma uničijo in potem z omivanjem čisto odstranijo. Za tako omivanje najboljše služi voda, v kateri je po razmeri nekoliko solne kisline primešane. S to zmesijo se prst in druge snovi, ki se morda kamna drže, popolnem odpravijo.

Izbirajočemu takih kamnov pa je treba velike sprevidnosti, da res tudi kižljek izbere ne pa kake apnenike, kateri vso vinsko kislino na se potegnejo z napravo vinokislega apna, ki vinu grenak okus daje in ga grdo pokvari. Na to se do zdaj še ni dosti pazljivo in skrbno gledalo in namesto neležljivih kižljev, ločljiv apnenik jemal in tako vino grenko delalo.

Ako toraj dobro vino nepokvarjeno ohraniti

hočemo, je tedaj neobhodno potrebno, da se ka-
menje, predno se ga v dopolnjevanje vina poslu-
žujemo, skrbno preišče in pravi in čisti kizljeki
jemljejo.

Na dražbanje bikov v Mariboru meseca sept.
prišlo je 27. deležnikov ter se je prodalo 20 bikov
Marijahoferskega plemena. Za bike se je pri na-
kupovanju potrošilo 3205 fl., tedaj je stal 1 bik
160 fl. Pri dražbi se je spečalo 1144 fl., t. j. 57 fl.
poprek za 1 bika. Iz med bikov je kupil odbor
okrajnega zastopa v Slov. Gradcu 2, odbor okraj-
nega zastopa v Mariburu 5, potem g. Anton Je-
rovšek v Sp. Novivasi 1, Lovro Uranjek v Leskov-
cu 1, Janez Zupanič v Jelenčniku 1, Janez Pec
v Jevičju 1, Anton Rotner v Radvanju 1, Alojzij
žl. Feirer 1, Karl Formacher v Slov. Bistrici 1,
Adolf Fric v Rožpahu 1, Alojzij Pec pri št. Ilu 1,
Anton Hernet v Svičini 1, Danijel Ramuta pri sv.
Martinu 1, Mat. Stern v Loki 1, in Franc Vajn-
gerl pri sv. Jakobu 1.

Rigajsko izvrstno laneno seme lahko dobi,
kdor se do 31. decembra t. l. ustmeno ali pismeno
zanj oglasi v kanceliji štajerske kmetijske družbe
v Gradcu. (Der Central-Ausschuss der steierm.
Landwirtschafts-Gesellschaft in Graz.) Ta bo potem
naravnost za vse skupaj pisala kmetijski družbi v
Rigi na Ruskem. Funt semena bode stal 15 kr.

Goveja kuga se je prikazala v Dalmaciji ter
se naglo širi. Vojska na Turškem, brezštevili
pribežniki delajo reč še bolj nevarno.

Sejmovi. 22. nov. pri sv. Barbari v Halozih,
v Ernaužu, pri sv. Jurju na Ščavnici, pri sv. Jurju
pod Tabrom, v Podčetrtku, v Šoštanju. 24. nov.
pri sv. Marjeti na Pesnici. 25. nov. v Dobjem,
v Ločah, v Kaniži, pri sv. Mariji v Dobju, v Ptuju
in v Videmu.

Dopisi.

Od Pesnice. (Odgovor.) V št. 133. „Marb.
Zeit.“ je nek Kassesnig, zdravnik pri Pesnici, neko
„poslano“ v omenjeni časnik, skoval, v katerem se
misli zagovarjati zarad dveh dopisov v „Sl Gosp.“
Pred vsem moram omeniti, da mi ni nobeden zdrav-
nik s tem imenom pri Pesnici znan, zato mislim,
da je tam kje za kako vrbo skrit, in na mimo-
gredeče pazi. Ako se kdo z imenom podpiše, se
spodobí, da tudi pravi kraj svojega stanovanja ime-
nuje. Potem pa mi ni volja se prepirati z ljudmi,
kteri nobenega pojma o pisanju v časnike nimajo,
ker mislijo, da vsak pisatelj ktereга članka mora
svoje ime podpisati. Ako ni kraj, ni oseba ime-
novana, tudi podpisa ni potrebno. Kdor je zadet,
že vé, in, ako ga tišči, naj sam pove, če ni tako
pameten, da bi svoja neslavna dela zamolčal. Po-
sebnost pa se ne bom prepiral z ljudmi, kteri tako
neotesano pišejo, kakor oni Kassesnig. Besede:
„razbojnik, lažnjivec, nepošten potepuh itd.“ ne

slišijo v časnik. Ako bi tako pisal, bi vsak po
pravici rekel, da imam cigansko ali tartarsko omiko.

Hvaliti pa se tudi sam nočem, kakor oni
Kassesnig, ker lastna hvala smrdi. — Kar ste Vi
že velikanskega storili, mi ni znano, in mislim,
tudi drugim ne, ker bi Vas sicer drugi hvalili.

Ali je morebiti to tolike hvale vredno, da Vi,
preden greste boljnikov obiskat, kar je Vaša dolž-
nost, srenjske zapisnike kovate in se v reči vtikate,
ktere Vas brigati nimajo?

Potlej še govorite od privrženih Vašega na-
roda. Kteremu narodu se prištevate, mi ni znano
in prepričan sem, da si ne bo nobeden narod v čast
računal enakih ljudi, kteri tako neomikano pišejo,
med svoje šteti. Padar „z zelenimi hruškami“,
kteri je v Gospodarju omenjen, je nemškutar, to
so ljudje, enaki netopirju, ki ni tič, ni miš in po
temi leta.

To za vvod, drugokrat dalje odgovor na do-
pis od Pesnice.

Iz Maribora. (Dva nova „viteza krabovca“)
dobimo med poslanci, če je le polovica tega res,
o čem se sedaj po vsem Mariboru govori, da je
namreč znani Fric Brandstetter*), državni in de-
želni poslanec napovedal konkurz ali krido s 300.000
fl. dolga. Med upniki je mnogo Mariborčanov za-
detih s svotami po 40.000 fl., 13.000 fl., 9000 fl.
nekateri po 100 in 50 fl. Tudi jegov prijatelj g.
Seidl je zapleten, ker mu je ta neki dajal ne o-
mejen kredit. V stanovanju so mu baje zaru-
bili vse zavolj menjice 10.000 fl., katero je tudi
sopruга podpisala; segajo mu tudi po vinogradu,
kder ima že gračka hranilnica 8000 fl. vknjiženih.
Take in še hujše govorice delajo po Mariboru pre-
cej hrupa. Mariborčani se že pogovarjajo, koga
bi volili na mesto Brandstetterja. Nehoté se člo-
vek pri takih novicah spominja poslednjih volitev.
Marsikaj postane jasno, kar se mu je takrat ne-
razumljivo zdelo. Radovedni smo, kar bodo libe-
ralni listi, n. pr. „Marburger Ztg.“ in „Tagespost“,
k temu rekli, če ne bodo vsega zamolčali!

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Dunajski
državni zbor bode, kakor se govori, neki 1/2 leta
zboroval. Tedaj nas bo jegovih 353 poslancev
stalo 638.000 fl. Postave, koje bo izdelal ne bodo
ravno po ceni in želeti bi bilo, da bi taki poslanci,
kateri, kakor naš Hofer in Kanaval na odpustu
doma okoli hodijo, blagodušno se odpovedali dnini
10 fl. ali pa se naj nezasluzeni denar ne izplača.
Naš poslanec Stockert ima poročati o železniški
upravi, kar bo gotovo izvrstno kot pravi izvede-
nec izvršil. Vsaj ima ravno on nekež ogerskej že-
leznici zahvaliti vse graščine, bogastvo in veljav-
nost. Ali se bo enako živalno tudi za svoje
kmetijske volilce potegoval, to bodedo še le iz-
vedeli! —

V Belaku dobili so novo šolsko poslopje,
katero je srenja z mnogimi žrtvami postavila. Ali

*) Brandstetter se je baje ustrelil in leži ranjen v
Radvanju. Ured.

prikazala se je potrebnost mnovega popravila. Čudno pak je, da so s popraviljanjem čakali do pozne jeseni, do šolskega leta, in sedaj mnogo neprilik pouzročili.

Pred kakimi 14 dnevi je nek fantič, ki se je v Celovcu ključarstva učil, ko se je iz Bajtiča vračal, bil tolovajsko napaden. Nek močan potepin se ga je lotil, ga davil kričoč: „denar ali kri“. Prestrašeni fantič mu izroči svoj nož in pa 2 fl; več ni imel. Tolovaj je potem otroka v graben sunil in odbežal.

V Arnoldsteinu v Kanalskej dolini je nameščena eskadrona dragoncev, izmed katerih je gotovo ogromna večina vernih Katoličanov, ki bi radi bili šli k službi božji na den vseh svetnikov. Ali to jim ni bilo dovoljeno. Morali so ravno preden se je začelo pozno opravilo, jezdit na „eksercirplatz“ vojaških vaj opravljat v veliko pohujšanje ljudi, ki so mimo hiteli v farno cerkvo.

Iz Zreč. (Kravji tatovi — razsajalci.) V noči od 10 do 11. novembra so tatovi pri „Tončeku“ na Dobravi dvaletnega junca ukradli, ter ga v Ahečovem gozdu zaklali. Pustili so na zaklališču kožo, glavo in drob. Tatove ima že sodnija v rokah. Glavni tat je posestnik, kar je ravno dobro, da se lahko „Tončeku“ škoda povrne. —

Tukaj se ljudje močno tožijo, da mladi fantje po noči po vaseh razsajajo, ter ljudi iz spanja budijo. V Sp. Zrečah je to posebno v navadi. Kako je temu pomagati, nam naj gospod Zrečki župan očitno pové, inace mu bomo mi! Čemu pa imamo žandarje? Morda samo zato, da gospodo varujejo, razsajalce po vaseh pa svojevolnosti pustijo?

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Litijskega okrajnega glavarja Vesteneka je nek krajni šolski svet poprosil za slovenske dopise, ker razve učitelja in predsednika nobeden svetovalec besedice nemške ne umi. Toda Vestenek je odrekel in sicer v jako neotesani besedi. — Sviti cesar so lani 1.700.000 fl. razdelili za blage namene. — Lahonska stranka je pri volitvah v Dalmaciji zgubila zopet 2 poslance. Na Moravskem so hotle nekatere srenje same popravljati okrajne steze, ker se je zdelo, da okrajni zastop ceste predrago popravlja. Vendar deželni namestnik je srenjam tako postopanje prepovedal. — Slavnega zagovornika pravic Gališke dežele, dr. Črkavski-ja so Poljaci v Levovnu sijajno sprejeli. Črkavski je položil svoje poslanstvo in čedalje več glasov se glasi iz Gališkega, naj se vsi poljski poslanci porazumijo s pravno stranko in izstopijo iz državnega zbora, naj nemški in če že hočejo tudi 4 mladoslovenski poslanci: Vošnjak, Razlag, Pfeifer in Nabergoj, v njem delajo, kar hočejo, vsaj ne bo dolgo trpelo. — Iz dunajskega državnega zbora poročamo danes le to, da se bo nadgledniku avstrijskih železnic dovolila

strašno velika letna plača 25.000 fl. in da se je sklenola postava, po kateri se bodo osnovala sirotinske denarnice, v katere se bodo morali vlagati vsi sirotinski denarji.

Med ogerskimi liberalci se zopet kaže razpor, ki utegne sedanjo ministersko večino poprej razdrobiti, kakor si Magjari sami domišljujejo.

Vnanje države. Rusi so v Aziji mohamedanske upornike strahovito kaznili; general Trobeckoj jih je na tisoče posekali dal. Pruski general Moltke je na smrt zbolel. Francoski konservativci so liberalne republikance premagali v državnem zboru pri razpravi novega volilnega reda. Karlisti so v Kataloniji posekali cel regiment Alfonzistov. — Angleži imajo velika posestva v Aziji, kder so se pa domačini začeli grabljivim tujcem ustavljati. Več Angležev bilo je že umorjenih. V Afriki je republiko Liberijo nagloma napadla četa divjih paganskih zamorcev, posekala 350 ljudi, potem spekla in požrla. Grozno djanje! Slišati je, da hoče Anglija temu konec storiti.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Več Slovencev, ki so hiteli turškim Kristijanom na pomoč, so se na zimo vrnili domu, med njimi tudi Hubmajer, katerega so v Ljubljani čestito sprejeli. Poznej se vrnejo zopet na bojišče. Naš magjarski minister Andrassy je dal Hercegovincu Uselaču vzeti 10.000 patron, svinca in pušek, koje je nakupil in hotel črez našo mejo spraviti. Srbi so vzeli 2 milijona zlatov na posodo za vojne priprave. Turki strašno razbijajo na Bolgarskem in še bodo Bolgare posilili v krvav punt. Pri Precanu ob reki Tari so Hercegovinci bili nesrečni, padel jim je vojvod Draškovič. Takisto sta bila ustreljena pri Pljevlju junaka Stankovič in Vojnovič. Ali srečni so bili pri Bežuju, kder so pobili mnogo Turkov in 150 nevernikov vlovili. Pri Dobrlinu so vzeli turško ladjo z rajžem, cukrom in streljivom. Mornarje so pobili in v vodo pometali. Do velevlad evropskih so poslali prošnjo, v katerej zahtevajo samostalnost Bosne in Hercegovine pod kakim (avstrijskim?) princem. Pri Goranskem je padlo 1300 Turkov. Hercegovinci so neizmerno veseli te slavne zmage!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XV.

Z nekterimi tovariši se potem napravimo proti piazza di Venezia, kjer omnibusi stojijo in razvažajo ljudi na več krajev po mestu. Zasedli smo enega, ki hodi do Laterana — St. Giovanni in Laterano. — Mimo zgodovinskega koloseum-a se peljamo naprej; v kratkem smo na prijaznem trgu pred stolno cerkvo Lateransko, posvečeno sv. Janezu Krstitelju. Nazivajo ovo cerkvo tudi: Omnium urbis et orbis ecclesiarum mater et caput, t. j.